

Banka e Shqipërisë

TENDENCAT NË KREDITIM

TREMUJORI III - 2015

ERJONA SULJOTI DHE OLTA MANJANI
DEPARTAMENTI I POLITIKËS MONETARE

TETOR 2015

Pikëpamjet e shprehura në këtë material janë të autorëve dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht ato të Bankës së Shqipërisë.

P Ë R M B A J T J A

PËRMBLEDHJE	5
1. KREDIA PËR BIZNESE	7
2. KREDIA PËR INDIVIDË	9
3. ÇMIMI I KREDISË DHE KUSHTET E TJERA TË KREDITIMIT	11
4. TENDENCAT E KREDITIMIT NË VENDET E RAJONIT	13

Ky material synon të paraqesë një panoramë të zhvillimeve më të fundit të aktivitetit kreditues në vend. Për të përmbushur këtë qëllim, materiali analizon të dhënat monetare për portofolin e kredisë, si dhe kushtet e kreditimit. Gjithashtu, pjesë e këtij materiali do të jetë edhe një përmbledhje e aktivitetit kreditues në vendet e Evropës Qendrore Juglindore (EQJL).

Statistikat kryesore të analizuara në këtë material janë:

- Të dhënat për aktivitetin kreditues të bankave për sektorin rezident të ekonomisë.
- Të dhënat cilësore të marra nga vrojtimi i aktivitetit kreditues.
- Statistikat për çmimin e kredisë si në monedhën vendase, ashtu edhe në euro.
- Të dhënat monetare për vëllimin e kredisë për vendet e rajonit. Vendet e përfshira në analizë janë: Bullgari (BU), Kroaci (Cr), Rumani (RO), Serbi (Sr), Poloni (Pl), Hungari (Hu), Çeki (CZ), Maqedoni (IRJM).

Materiali mbulon të dhënat e publikuara deri më 23 tetor 2015, të cilat përfshijnë informacion për të dhënat monetare dhe financiare për muajin gusht 2015 dhe të dhënat e vrojtimit të aktivitetit kreditues për tremujorin e tretë të vitit 2015.

PËRMBLEDHJE

Portofoli i kredisë bankare evidenton një ecuri të dobët në muajt korrik-gusht 2015, i ndikuar nga reduktimi i kredisë për biznese. Sipas monedhave, vihet re se performanca e mirë e kredisë në lekë nuk ka mundur të kompensojë tkurrjen e ndjeshme të kredisë në valutë. Kjo ecuri duket të jetë përcaktuar nga kushte akoma të shtrënguara të kredisë bankare, si dhe nga kërkesa e dobët për financim nga bizneset. Kërkesa për kredi mbetet e kushtëzuar nga pasiguria e lartë, nga besimi i ulët, si dhe nga vijimi i hendekut negativ të prodhimit.

Kreditimi për biznese ka qenë në rënie përgjatë muajve të verës. Përtej efektit sezonal, kjo rënie duket e ndikuar si nga një kërkesë në rënie për financim, ashtu edhe nga kushtet e shtrënguara të kreditimit. Gjithashtu, krahas faktorëve afatgjatë që kanë ndikuar në ecurinë e dobët të kërkesës për kredi, vlerësohet se injektimi i likuiditetit në ekonomi nga qeveria mund të ketë çuar në pakësim të nevojave për financim të bizneseve. Po kështu, oferta e bankave për kredi të bizneseve mbetet selektive dhe e dominuar nga pak banka.

Kredia për individë paraqet përmirësim të qëndrueshëm të ritmeve të rritjes. Kërkesa e individëve në këtë tremujor vijon të jetë e orientuar drejt kredisë konsumatore, e nxitur dhe nga ofertat tërheqëse të bankave për këtë produkt. Ndërkohë, bankat raportojnë lehtësim të kushteve të kreditimit dhe kërkesë të qëndrueshme edhe për kredinë hipotekare. Megjithatë, rritja vjetore e këtij portofoli mbetet pranë niveleve të moderuar.

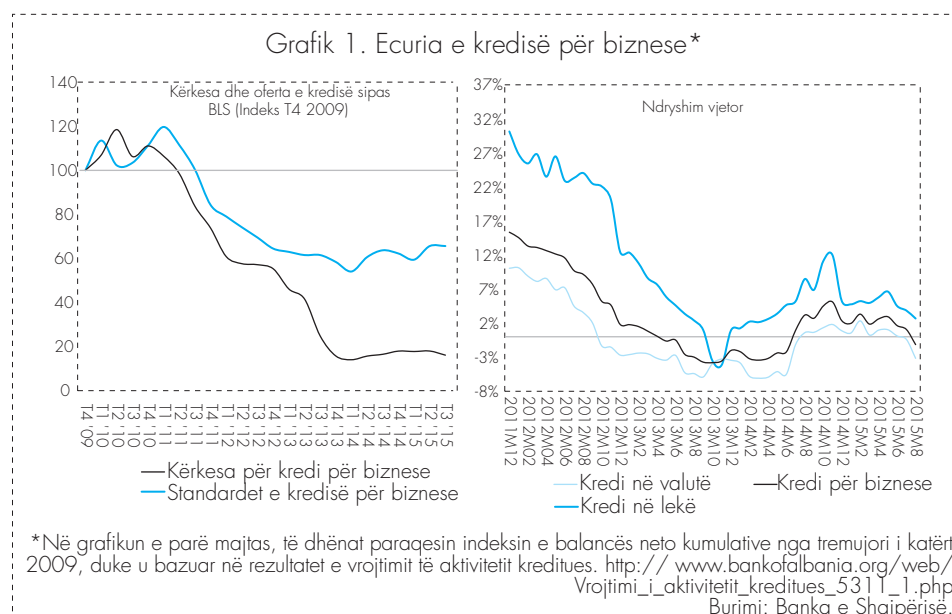
Normat e interesit të kredisë kanë vijuar të reduktohen edhe në muajt korrik-gusht. Kjo rënie është shfaqur kryesisht në monedhë vendase, si për individë, ashtu edhe për biznese. Kredia në euro ka shënuar rritje të lehtë të normave të interesit në muajin gusht, duke reflektuar efektin e një banke të sistemit. Diferenca e normave të interesit të kredisë në lekë dhe në euro është ngushtuar më tej. Ndërkohë, normat e interesit të depozitave në lekë rezultojnë gjithashtu me rënie në monedhë vendase, ndërsa kanë shfaqur një rritje të lehtë për monedhën euro të përqendruar kryesisht në muajin gusht.

Analiza e kredisë për vendet e rajonit të EQJL-së tregon për një përmirësim të lehtë të normave të kreditimit të sektorit privat. Kjo rritje vijon të origjinojë kryesisht nga vendet e Evropës Qendrore, ndërsa vendet e Ballkanit shënojnë ende norma negative, sidomos në portofolin e kredisë për biznese. Ecuria e kredisë për individë shfaqet më e njëtrajtshme dhe me rritje në shumicën e vendeve të rajonit, duke amortizuar në mënyrë të pjesshme tkurrjen në portofolin e kredisë për biznese.

1. KREDIA PËR BIZNESE¹

Kredia për biznese është tkurrur mbas muajit maj, e ndikuar si nga një kërkesë e ulët për kredi bankare, ashtu edhe nga kushte të shtrënguara kreditimi. Performanca nën potencial e ekonomisë, pasiguria e shtuar për të ardhmen së bashku me shtimin e likuiditetit të injektuar nga qeveria në ekonomi, kanë përcaktuar një kërkesë të dobët për kredi nga bizneset. Tkurria e portofolit në muajt korrik-gusht, ka reflektuar tkurrjen e portofolit për likuiditete, ndërkohë që ajo për investime shfaq rritje të moderuar. Standardet e kreditimit kanë vijuar të shtrënguara dhe kryesisht janë shprehur në uljen e maturitetit të portofolit dhe shtimin e marzhit të rrezikut për segmente të caktuar.

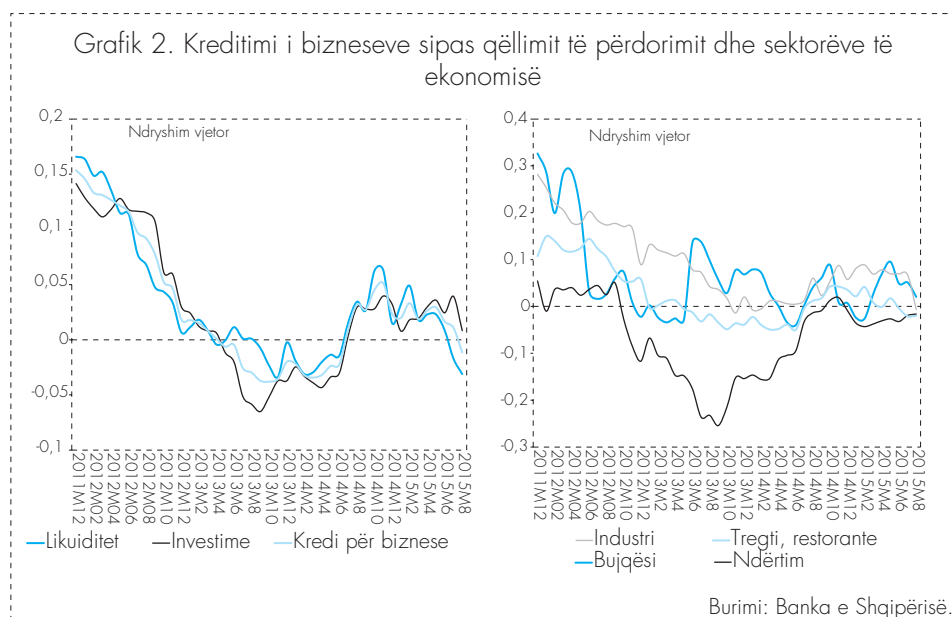
Teprica e kredisë për biznese, mbasi shfaq një përmirësim të përkohshëm në tremujorin e dytë të vitit 2015, u tkurr sërish në tremujorin e tretë. Norma vjetore e reduktimit të portofolit shënoi -1.1%, përkundrajt mesatares prej 2.4% në gjashtëmujorin e parë të vitit. Reduktimi i portofolit ka reflektuar si një kërkesë të dobët për kredi, ashtu edhe kushte ende të shtrënguara të kreditimit. Ekzistenca e kapaciteteve të lira, pasiguria e shtuar dhe likuiditeti i injektuar nga qeveria në dy vitet e fundit kanë pozicionuar në nivele të ulëta kërkesën për kredi nga bizneset². Kërkesa vazhdon të jetë e dekurajuar nga kushte të shtrënguara kreditimi, veçanërisht për kredinë për investime.

¹ Të dhënat e kredisë për biznese përjashtojnë efektin e kredive të nxjerra nga bilanci.

² Sipas të dhënave monetare, përgjatë vitit 2015, depozitat e bizneseve janë mesatarisht 25 miliardë lekë më të larta se niveli mesatar për periudhën 2009-2013. Kjo ecuri mendohet se ka reflektuar edhe shlyerjet e detyrimeve të prapambetura të qeverisë ndaj bizneseve.

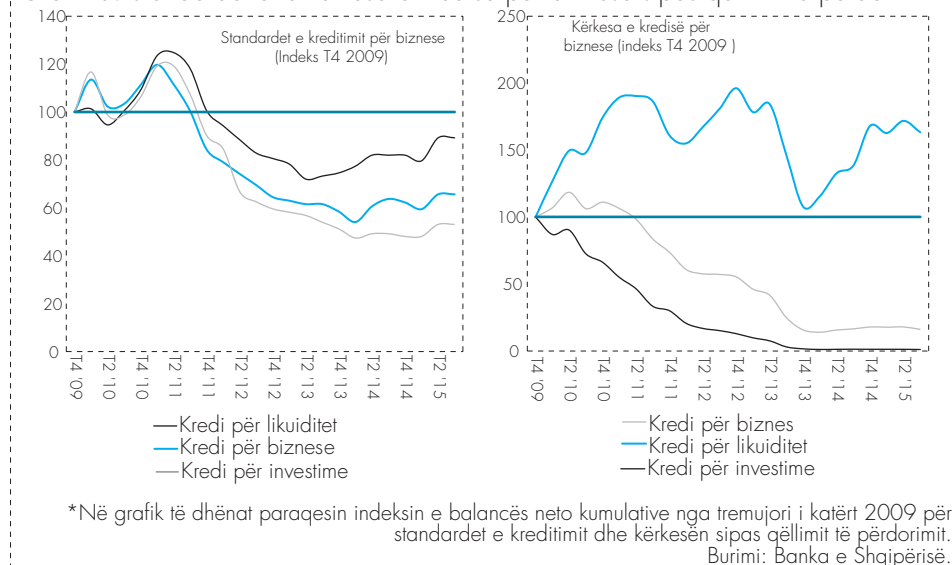
Përkeqësimi i kredisë për biznese ka reflektuar ngadalësimin e ritmeve të rritjes së kredisë në lekë për biznese dhe tkurrjen e kredisë në valutë. Kështu, kreditimi në lekë për biznese shënoi një ngadalësim të normës vjetore të rritjes me 2.6 pikë përqindjeje, krahasuar me gjashtëmuajorin e parë, duke arritur në 2.7% në muajin gusht. Kredia në valutë për biznese u tkurr me 3.2%, krahasuar me një vit më parë. Këto zhvillime tregojnë se portofoli i kredisë së bizneseve ka vazhduar të zhvendoset drejt lekut, i mbështetur nga ngushtimi i vazhdueshëm i diferencës së normave të interesit lek-euro. Edhe vetë bizneset janë ndërgjegjësuar për të mos marrë përsipër rrezik të kursit të këmbimit. Raporti i kredisë në lekë ndaj totalit të kredisë për biznese arriti në 35.8% në muajin gusht (34.8% në dhjetor 2014).

Shpërndarja sektoriale e portofolit të kredisë tregon se tkurrja e portofolit është ndikuar ndjeshëm nga ngadalësimi i kredisë bankare për sektorin e industrisë, në veçanti sektorit të energjetikës³. Duke përjashtuar reduktimin e këtij nënsektori, ecuria e kreditimit të sektorit të industrisë është pozitive me 2.3%. Përveç këtij sektori, rritje të portofolit të kredisë, krahasuar me një vit më parë, ka njohur edhe portofoli për bujqësinë, me 2%. Ndryshimi vjetor i këtij portofoli ka qenë i luhatshëm, por duke mbetur përgjithësisht gjatë vitit në terren pozitiv. Sektorët e tjerë të ekonomisë kanë vazhduar të shfaqin tkurje të kreditimit. Kështu, kredia për sektorin e tregtisë u tkurr me 2% vmv, më e lartë nga tkurrja e shënuar në tremujorin e dytë prej -0.3%. Portofoli i kredisë për ndërtim ka shfaqur norma më të ulëta tkurjeje në 1.6%, krahasuar me 3.4% tkurje vjetore për pjesën e parë të vitit. Në fund të muajit gusht, kreditimi sipas sektorëve tregon që peshën më të lartë në kredinë bankare e ka kredia për tregtinë me 38%, më pas renditet sektori i industrisë me 30% dhe më pas ai i ndërtimit me 13%. Ndërkohë, sektori i bujqësisë vijon të ketë një peshë prej më pak se 2% në kredinë për biznese, prej shumë kohësh tashmë.

³ Kredia për sektorin e "Prodhim, shpërndarja e energjisë elektrike, e gazit dhe e ujit" është ulur me rreth 5 miliardë lekë gjatë vitit 2015. Kjo rënie mendohet se ka reflektuar përmirësimin e aktivitetit të bizneseve në këtë sektor, si pasojë edhe e ndryshimeve strukturore të ndërmarrja nga qeveria për sektorin energjitik.

Grafik 3. Standardet dhe kërkesa e kredisë për biznese sipas qëllimit të përdorimit*

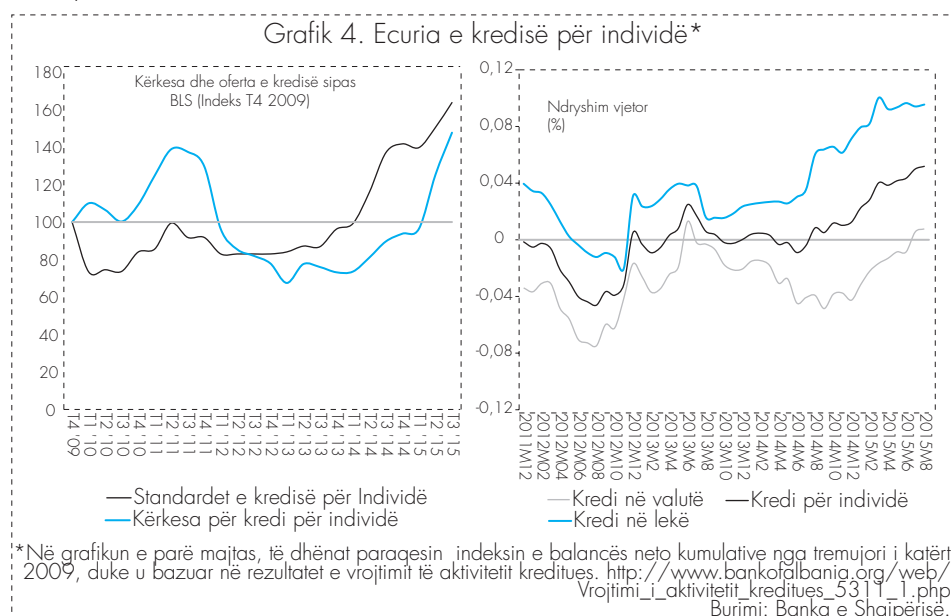
Në tremujorin e tretë të vitit 2015, bankat kanë mbajtur të pandryshuar kushtet e kreditimit për biznese. Në një këndvështrim më afatgjatë, ato mbeten të shtrënguara, veçanërisht për qëllime investimi. Një ofertë e shtrënguar e shoqëruar nga një kërkesë veçanërisht e dobët për investime është reflektuar në një ecuri të dobët të portofolit të kredisë për investime. Ky portofol evidentoi një rritje vjetore prej 0.8% në muajin gusht. Kërkesa e dobët për investime është përcaktuar edhe nga kapacitetet e pashfrytëzuara të prodhimit, si dhe performanca e ekonomisë nën potencial. Për tremujorin e katërt të vitit 2015, bankat presin të lehtësojnë kushtet e kreditimit për biznese, veçanërisht për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme. Po kështu, ato presin edhe rritje të kërkesës për financim nga bizneset.

Kushtet e shtrënguara të ofertës vijojnë të ndikohen nga niveli i lartë i kredive me probleme, situata aktuale dhe e pritshme makroekonomike, si dhe problemet në sektorë të caktuar të ekonomisë. Ndërkohë, situata e mirë e likuiditetit të bankave, konkurrenca midis tyre dhe politika monetare kanë qenë faktorët kryesorë për lehtësimin e standardeve.

Bankat identifikojnë si faktorët kryesorë për ecurinë e dobët të kërkesës së bizneseve situatën aktuale dhe të pritshme makroekonomike, mungesën e kërkesës për investime, si dhe burimet alternative për financim.

2. KREDIA PËR INDIVIDË⁴

Kreditimi për individë ka vazhduar të rritet edhe në tremujorin e tretë të vitit, i mbështetur nga ecuria e mirë e kredisë për konsum. Kredia për banesa ka mbajtur norma të ngjashme rritjeje me tremujorin paraardhës. Dinamika pozitive e portofolit të kredisë për individë është mbështetur si nga kushtet e favorshme të kreditimit, ashtu edhe nga kërkesa për financim, në veçanti për konsum. Sipas analizës më të fundit, kushtet për kreditim janë lehtësuar edhe në tremujorin e tretë dhe pritet të vazhdojë këtë tendencë edhe në tremujorin e fundit. Paralelisht kërkesa ka qenë në rritje dhe do të jetë e tillë edhe për tremujorin e fundit.

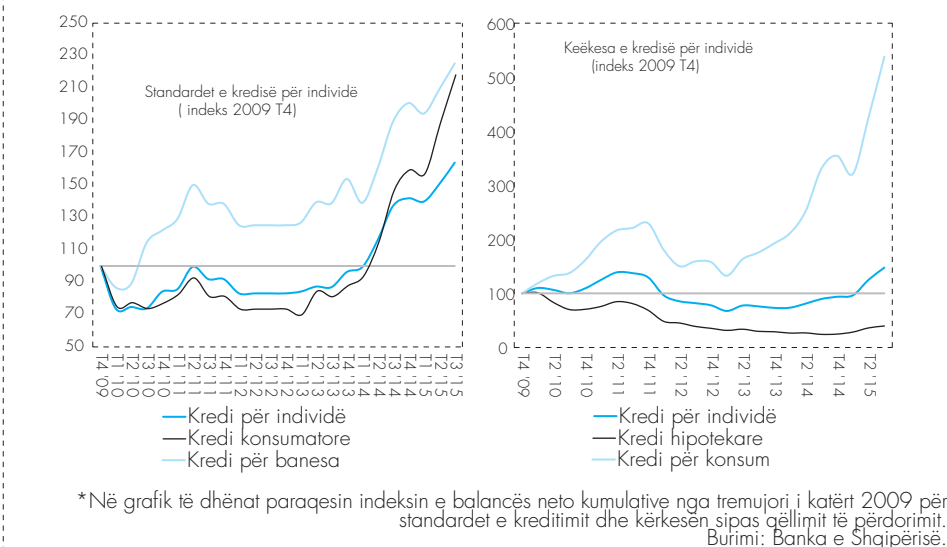
Kredia për individë është rritur me një normë më të lartë se në muajin qershor, me 5.2%. Kjo ecuri ka reflektuar përmirësimin e normave të rritjes së kredisë konsumatore, e cila në muajt korrik-gusht është rritur me 1.3 miliardë lekë dhe përmirësoi ritmet e rritjes në 11.6% ose 3.6 pikë përqindjeje më e lartë se në muajin qershor. Kredia konsumatore po shënon gati një vit që është në një trend rritës, e ndikuar si nga kredia për konsum të mallrave afatshkurtër, ashtu edhe për atë afatgjatë. Kjo kredi jepet kryesisht në lekë, duke ndihmuar kështu edhe në performancën e mirë të kredisë në lekë për individë. Në fund të muajit gusht, kredia në lekë për individë është 9.5% më e lartë se një vit më parë, duke mbetur në nivelet mesatare të gjashtëmujorit të parë. Kreditimi në valutë për individët gjithashtu ka shfaqur një përmirësim të lehtë. Norma vjetore e rritjes së këtij portofoli prej 0.8%, shënoi kthesë në terren pozitiv, përkundëjt vlerave negative të shënuar në gjashtëmujorin e parë.

⁴ Të dhënat e kredisë për individë përjashtojnë efektin e kredive të nxjerra nga bilanci.

Ecuria pozitive e kreditimit për individë duket se është përkrahur si nga kushtet e lehtësuara të kreditimit nga bankat, ashtu edhe nga rigjallërimi i kërkesës për financim nga individët. Portofoli i kredisë për banesa ka mbajtur nivele të moderuara rritëse me 2.1%. Kërkesa për këtë produkt mbetet e brishtë dhe e ndikuar si nga një kërkesë e dobët, por në përmirësim, ashtu edhe nga kushtet e tregut të banesave.

Sipas rezultateve të vërtetimit të aktivitetit kreditues, lehtësimi i kushteve të kredisë për individë është mbështetur nga ecuria e mirë e likuiditetit të bankave, konkurrenca në sistemin bankar, si dhe lehtësimi i kushteve monetare në vend. Ndërkohë, ecuria e kredive me probleme, gjendja financiare e individëve, si dhe situata makro apo e tregut të banesave vazhdojnë të jenë faktorët kryesorë që përcaktojnë politikat konservatore të bankave ndaj individëve⁵. Për tremujorin e katërt të vitit, bankat presin lehtësim të mëtejshëm të kushteve të kreditimit.

Grafik 5. Standardet dhe kërkesa e kredisë për individë sipas qëllimit të përdorimit*

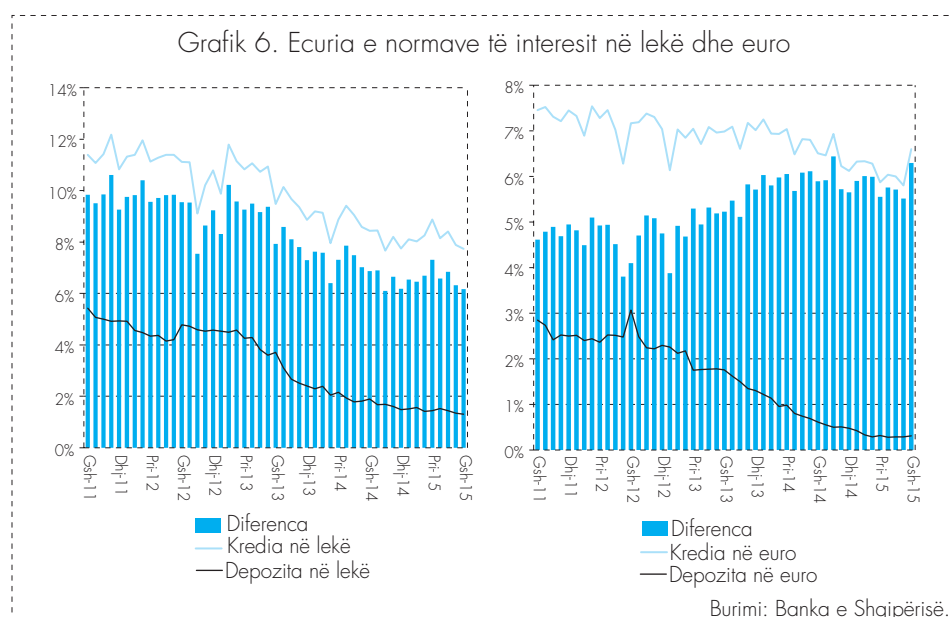
Analiza afatgjatë e vërtetimit të aktivitetit kreditues tregon se në përmirësim të vazhdueshëm ka qenë edhe kërkesa e individëve për kredi. Në veçanti, kërkesa për kredi konsumatore, vlerësohet të ketë pasur rritje më të ndjeshme. Ndërsa kërkesa për banesa mbetet e dobët, pavarësisht përmirësimeve të ngadalta të indeksit. Faktorët kryesorë që kanë përkrahur kërkesën vazhdojnë të jenë kushtet e kreditimit dhe politika monetare e Bankës së Shqipërisë, nevoja për financim të konsumit dhe të blerjes së banesës. Ndërkohë, besimi konsumator dhe mundësitë alternative të tjera për kreditim kanë ndikuar në kahun negativ. Për tremujorin e katërt bankat presin rritje të mëtejshme të kërkesës nga individët.

⁵ Referuar rezultateve të vërtetimit të aktivitetit kreditues http://www.bankofalbania.org/web/Vrojtimi_i_aktivitetit_kreditues_5311_1.php

3. ÇMIMI I KREDISË DHE KUSHTET E TJERA TË KREDITIMIT

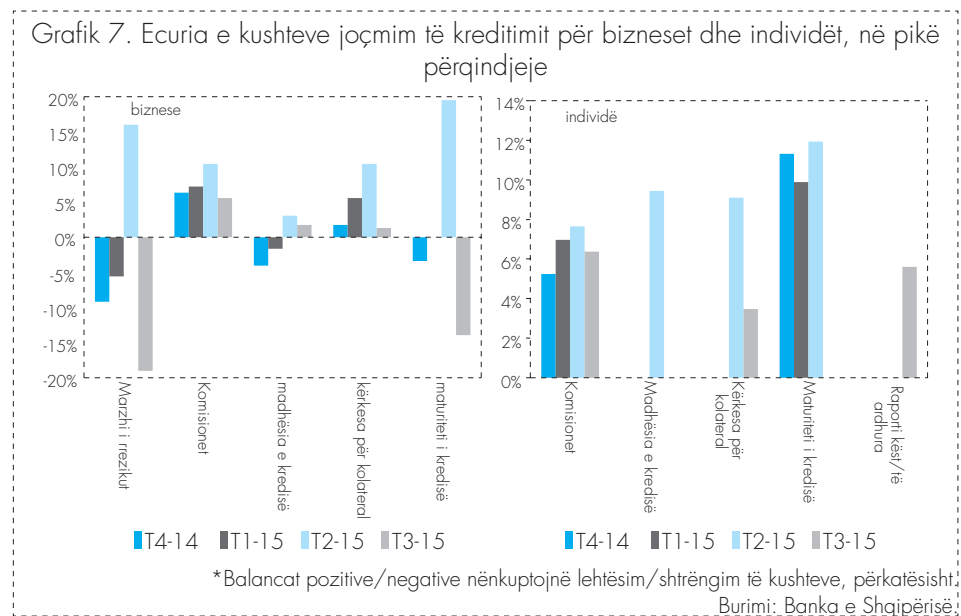
Në muajt korrik-gusht, normat e interesit në sistemin bankar kanë shënuar rënie të mëtejshme për kredinë në lekë. Kjo sjellje është vënë re thuajse në të gjithë segmentet e kredisë në lekë, për individë dhe biznese. Ndërkohë, normat e interesit të kredisë në euro janë rritur lehtë, krahasuar me një tremujor më parë, duke reflektuar kryesisht sjelljen e një banke të vetme të sistemit në muajin gusht. Diferenca mes normave të interesit të depozitave dhe kredive është ngushtuar lehtësisht për lekun dhe është zgjeruar për euron.

Normat e interesit të kredisë dhe depozitave në lekë, pavarësisht luhatjeve të përkohshme, kanë vijuar të ndjekin trajektoren rënëse në terma afatgjatë. Kjo sjellje reflekton politikën monetare lehtësuese të ndjekur nga Banka e Shqipërisë, orientimin e aktivitetit kreditues drejt monedhës vendase, si edhe rritjen e konkurrencës së bankave në treg. Në muajt korrik-gusht, normat e interesit të kredisë në lekë shënuan mesatarisht 7.8%. Krahasuar me gjysmën e parë të vitit, kjo normë është rreth 0.5 pikë përqindjeje më e ulët. Kjo sjellje është vënë re në thuajse të gjitha segmentet e kredisë në monedhë vendase, por ajo është më e theksuar në normat afatshkurtra dhe afatmesme. Rënia e kostos së kredisë në lekë është dominuar nga reduktimi i normave të interesit të *overdraft*-eve për individë, si edhe të kredive të biznesit për investime në blerje pajisjesh. Normat e interesit për depozitat në lekë janë shfaqur gjithashtu me rënie, e cila rezulton më e zbutur krahasuar me normat e kredisë. Marzhi i ndërmjetësimit në lekë shfaqet në nivele të ulëta, në 0.17 pikë përqindjeje në muajin gusht, përkundrajt 0.9 pikë përqindjeje në tremujorin e dytë.

Normat e interesit të kredisë në euro kanë shënuar rritje kundrejt një tremujori më parë, duke rezultuar mesatarisht në 6.2%, në periudhën korrik-gusht. Kjo ecuri nuk shfaqet e njëtrajtshme për të gjithë periudhën. Normat e interesit në muajin korrik kanë vijuar të ndjekin trajektoren rënëse, ndërsa në muajin gusht është regjistruar rritje, ndikuar kryesisht nga lëvizjet në një bankë të vetme të sistemit. Duke përjashtuar efektin e kësaj të fundit, normat e interesit të kredisë në euro rezultojnë me rënie të lehtë, kundrejt tremujorit të kaluar. Reduktimi më i frenuar i normave të interesit të kredisë në euro, krahasuar me kredinë në lekë, ka rezultuar në ngushtimin e mëtejshëm të diferencës së tyre, duke ndikuar në përcjelljen më të mirë të politikës monetare.

Në kahun e depozitave, vërehet gjithashtu rënie e mëtejshme e normave të interesit në monedhë vendase, duke shënuar norma të ulëta historike, në 1.31%⁶ në muajin gusht. Mesatarja e normave të interesit të depozitave në lekë në periudhën korrik-gusht rezultoi rreth 1.32% ose 0.16 pikë përqindjeje më e ulët, krahasuar me gjysmën e parë të vitit. Ndërkohë, interesat për depozitat në euro kanë ruajtur përgjithësisht normat e tremujorit të kaluar. Norma mesatare e interesit të depozitave në euro rezultoi në nivelin 0.29%. Në muajin gusht, kjo normë shfaqet rreth 0.16 pikë përqindjeje më e ulët, krahasuar me fundin e vitit të kaluar. Gjendja e mirë e likuiditetit në sistem dhe kreditimi i ulët i ekonomisë në valutë, vijojnë të ndikojnë në rënien e normave të interesit për depozitat në valutë.

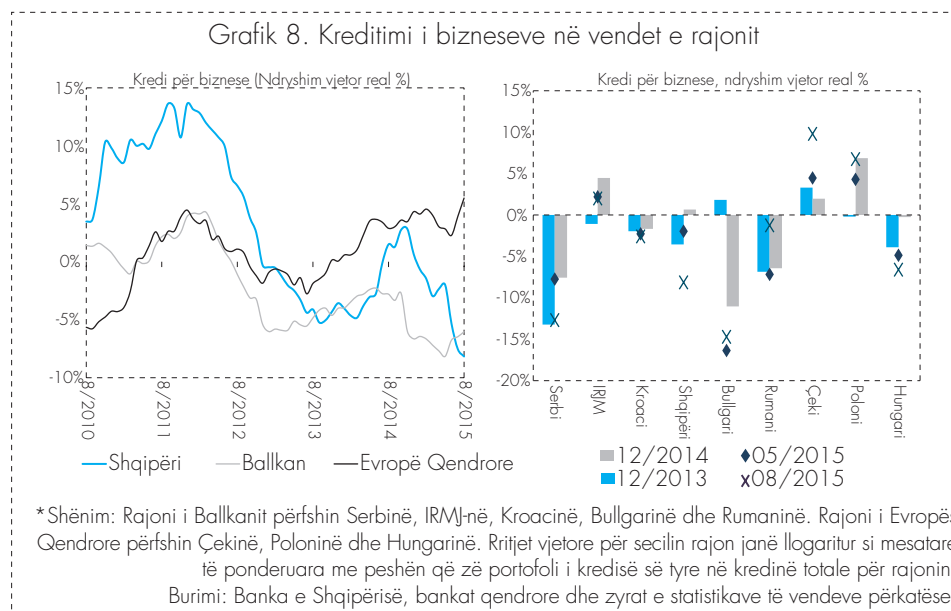
Krahas rënies së normave të interesit për kredinë, bankat raportojnë për lehtësim të kushteve të kreditimit për individët, kundrejt një tremujori më parë, si dhe mbajtjen në thuajse të njëjtat nivele të standardeve për bizneset. Rritja e marzhit të rrezikut dhe ulja e maturitetit të kredisë për bizneset kanë vepruar në kahun shtrëngues, ndërsa ulja e komisioneve dhe kërkesave për kolateral, si dhe rritja e madhësisë së kredisë kanë vepruar në kahun lehtësues. Ndërkohë, kushtet e kreditimit për individët janë ndikuar nga ulja e komisioneve, e raportit të kërkuar të këst/të ardhura dhe kërkesave për kolateral, të cilat kanë vepruar të gjitha në kahun lehtësues.

⁶ Mesatare e ponderuar e normave të interesit të depozitave me afat për të gjitha maturitetet.

4. TENDENCAT E KREDITIMIT NË VENDET E RAJONIT⁷

Ecuria e kredisë për sektorin privat në rajonin e EQJL-së mbetet e plogësht dhe e segmentuar edhe në muajt korrik-gusht. Në vendet e Ballkanit vërehet e njëjta tendencë rënëse e këtij portofoli, pavarësisht zbutjes së lehtë të normave turrëse⁸. Vendet e Evropës Qendrore vazhdojnë të shënojnë norma të ulëta, por të qëndrueshme rritjeje, të cilat mbështeten si nga zgjerimi i kredisë për individë, ashtu dhe nga ai i kredisë për biznese. Në të njëjtën linjë me vendet e tjera të Ballkanit, normat e kreditimit të sektorit privat në Shqipëri mbeten në territor negativ.

Stoku i kredisë për sektorin privat në rajon e EQJL-së regjistroi rritje mesatare vjetore me rreth 2% në muajt korrik-gusht. Kjo normë rezultoi lehtësisht më e lartë kundrejt gjysmës së parë vitit, e udhëhequr nga përmirësimi i normave të kredisë në vende si Çekia dhe Polonia në Evropën Qendrore. Ndërkohë, ecuria e kredisë në vendet e tjera të rajonit ka vijuar të jetë e plogësht, ku në shumicën prej tyre portofoli i kredisë për sektorin privat rezulton me tkurrje. Vrojtimet⁹ e kryera në këto vende, tregojnë se megjithë raportimet për përmirësim të kushteve të kreditimit në gjashtëmuorin e parë të vitit, bankat e huaja të pranishme kanë vijuar të ndjekin politika shtrënguese në shkallë të ndryshme mes vendeve të rajonit.

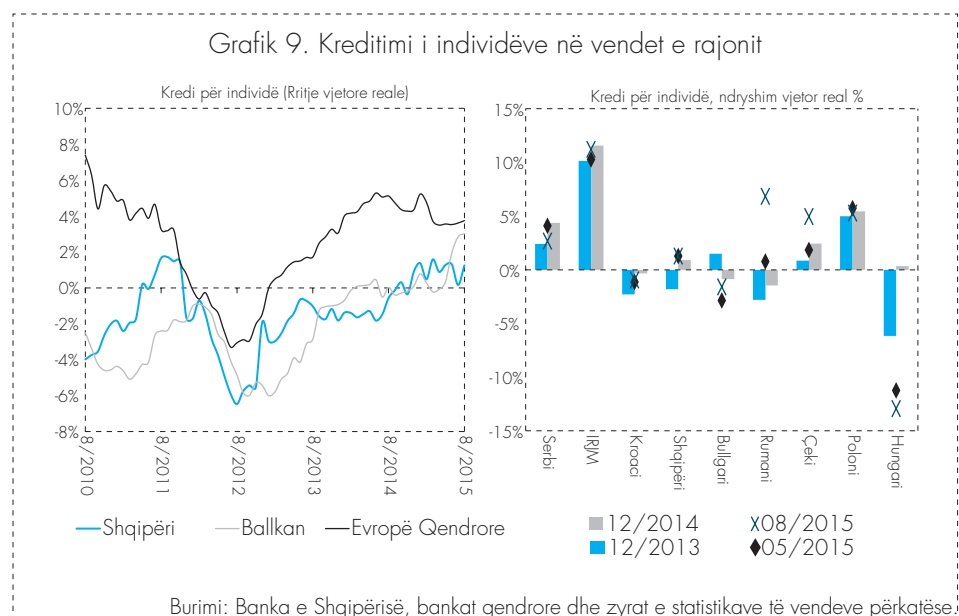

⁷ Kredia për vendet e rajonit është analizuar në terma realë, duke përjashtuar efektin e kursit të këmbimit dhe të inflacionit.

⁸ Kredia për vendet e rajonit të EQJL-së dhe Shqipërinë është analizuar në terma realë, duke përjashtuar efektin e kursit të këmbimit dhe të inflacionit.

⁹ Për më shumë shiko: http://www.eib.org/attachments/efs/economics_cesee_bls_2015_h1_en.pdf

Ecuria agregate e kredisë sipas agjentëve ekonomikë, në muajin gusht, evidenton rritje të ulët dhe të përqendruar gjeografikisht të kredisë së dhënë për biznese. Norma mesatare e rritjes vjetore në terma realë në muajt korrik-gusht rezulton rreth 0.6%. Kjo rritje është ndikuar nga zhvillimet pozitive të kredisë për biznese në vendet e Evropës Qendrore, e cila rezulton e qëndrueshme dhe në përmirësim përgjatë gjithë vitit 2015. Çekia dhe Polonia mbeten dy vende që veçohen për rritjen më të shpejtë të këtij portofoli, të cilat mund të reflektojnë aplikimin e suksesshëm të skemave të financimit për bizneset e vogla dhe të mesme. Përfundim bën Hungaria, e cila pavarësisht aplikimit të skemave të mbështetjes me financim të këtyre segmenteve të tregut, vijon të shënojë tkurrje të kredisë për sektorin privat, dhe në një masë më të ulët të portofolit të bizneseve. Gjithashtu, në shumicën e vendeve të rajonit të Ballkanit janë shënuar sërish norma rënëse të kredisë për biznese. Bizneset në këto vende duket se po shtynë në kohë planet për investimet e tyre, në situatën aktuale të pasigurive në lidhje me zhvillimet ekonomike në të ardhmen.

Ecuria e kredisë për individë evidenton rritje më të qëndrueshme dhe të njëtrajtshme në rajon. Pritshmëritë për përmirësim të kërkesës dhe ofertës në gjysmën e dytë të vitit¹⁰ duket të jenë materializuar kryesisht në segmentin e kredisë për individë. Portofoli i kredisë për individë në muajt korrik-gusht ka shënuar mesatarisht një normë prej 3.3%, duke shfaqur përmirësim të mëtijshëm krahasuar me tremujorin paraardhës. Megjithatë rajoni i Evropës Qendrore vijon të udhëheqë normat e rritjes edhe për këtë segment, pjesa më e madhe e vendeve të Ballkanit shënojnë gjithashtu norma pozitive dhe në rritje të kredisë për individë. Në këtë rajon, IRM-ja vijon të dominojë normat e rritjes së këtij portofoli. Kredia për individë në vend ka ruajtur gjithashtu normat pozitive të shfaqura që në gjysmën e parë të vitit.

¹⁰ Për më shumë shiko: http://www.eib.org/attachments/efs/economics_cesee_bls_2015_h1_en.pdf